

موسسه حسابرسی دانش و همکاران
(مبدأیان رسمی)

((معمد سازمان بورس و اوراق بهادار))

بانک خاورمیانه (شرکت سهامی عام)
گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی

به انضمام

صورت‌های مالی اساسی تلفیقی و جداگانه "بانک" و یادداشت‌های توضیحی همراه آن
برای سال مالی منتهی به ۳۰ اسفند ۱۴۰۳

مسائل عمده حسابرسی

۴- منظور از مسائل عمده حسابرسی، مسائلی است که به قضاوت حرفه‌ای حسابرس، در حسابرسی صورت‌های مالی تلفیقی و جداگانه سال جاری، دارای بیشترین اهمیت بوده‌اند. این مسائل در چارچوب حسابرسی صورت‌های مالی تلفیقی و جداگانه و به منظور اظهار نظر نسبت به صورت‌های مالی تلفیقی و جداگانه، مورد توجه قرار گرفته است. علاوه بر مورد درج شده در بند ۲ بخش مبانی اظهار نظر مشروط، مورد زیر به عنوان مسائل عمده حسابرسی که در گزارش حسابرس اطلاع‌رسانی می‌شود، تعیین شده است:

نحوه برخورد حسابرس	مسائل عمده حسابرسی
<p>روش‌های حسابرسی برای ارزیابی صحت روبه اتخاذ شده و محاسبات در شناسایی و اندازه‌گیری ذخایر عمومی و اختصاصی تسهیلات و مطالبات "بانک"، شامل موارد زیر بوده اما محدود به این موارد نیست:</p> <p>۱- شناخت فرآیند طبقه‌بندی و احتساب ذخایر تسهیلات اعطایی و مطالبات و کنترل‌های داخلی ناظر بر آن.</p> <p>۲- کنترل صحت طبقه‌بندی‌ها و محاسبات صورت گرفته براساس مؤلفه‌های مربوط، در انطباق با مفاد دستورالعمل‌های ناظر.</p> <p>۳- ارزیابی نحوه و صحت تسهیم ارزش و تئابق مشترک.</p> <p>۴- ردیابی و کنترل نمونه‌ای "ارزش کارشناسی شده و تئابق" به "گزارشات کارشناسی".</p> <p>۵- ارزیابی آثار تأییدیه دریافتی از وکیل "بانک" و پرونده‌های حقوقی مربوط، بر طبقه‌بندی تسهیلات اعطایی و مطالبات و ذخایر در نظر گرفته شده در این ارتباط.</p> <p>۶- بررسی "تسهیلات امهالی" از نقطه نظر "تغییر در طبقه‌بندی‌ها".</p>	<p>طبقه بندی و احتساب ذخایر تسهیلات اعطایی و مطالبات:</p> <p>ذخیره عمومی و اختصاصی تسهیلات و مطالبات در مقطع ۳۰ اسفند سال ۱۴۰۳ به ترتیب به مبلغ ۱۴،۳۶۸ و ۱۶،۶۰۸ میلیارد ریال منعکس در یادداشت توضیحی ۱۹، توسط این مؤسسه رسیدگی شده است.</p> <p>همانگونه که در یادداشت‌های توضیحی ۸-۷ و ۹-۷ صورت‌های مالی گفته شده است، طبقه بندی و احتساب ذخایر تسهیلات اعطایی و مطالبات براساس دستورالعمل‌های بانک مرکزی ج.ا.ی. صورت پذیرفته است.</p> <p>اجرای کامل دستورالعمل‌های مزبور، ضمن در نظر گرفتن پیچیدگی نسبی محاسبات در این ارتباط، متضمن لحاظ عوامل زمان، وضعیت مالی مشتری، صنعت یا رشته فعالیت و همچنین ارزشیابی و تئابق (بر پایه تعدیل براساس سطح عمومی قیمت‌ها و یا گزارش کارشناسان رسمی، مبتنی بر مفروضات و مدل‌های قیمت‌گذاری و قضاوت ایشان) اخذ شده از مشتریان می‌باشد.</p> <p>با توجه به مراتب گفته شده، هرگونه تغییر در مؤلفه‌های مبنای برآورد ذخایر، می‌تواند به تعدیل‌های بااهمیت در محاسبات ذخایر مورد بحث منجر شود.</p> <p>بدین لحاظ موضوع به عنوان مسایل عمده حسابرسی مطرح گردیده است.</p>

تأکید بر مطالب خاص

۵- توجه مجمع عمومی صاحبان سهام را به مندرجات یادداشت‌های توضیحی ۳-۲۶ و ۷-۳۸، به ترتیب در خصوص "وضعیت تمديد قراردادهای تسهیلات اعطایی به شرکت‌های معرفی شده توسط شرکت ملی نفت ایران از محل متابع سپرده‌گذاری ارزی "صندوق توسعه ملی" و نحوه شناسایی سهم سود "بانک" و "اعتراض "بانک" نسبت به مالیات مطالبه شده با موضوعیت "قانون جهش تولید مسکن برای سال‌های ۱۴۰۱ تا ۱۴۰۳"، با توجه به ابهام در صحت مبانی مطالبه مالیات از "بانک"، جلب می‌نماید.

مفاد این بند تأثیری بر اظهار نظر این مؤسسه نداشته است.

گزارش حسابرس مستقل و بازرسی قانونی (ادامه)

بانک خاورمیانه (شرکت سهامی عام)

سایر بندهای توضیحی

۶- صورت‌های مالی تلفیقی و جداگانه "بانک" برای سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ۱۴۰۲ توسط حسابرس دیگری حسابرسی شده است و در گزارش مورخ ۶ تیر ۱۴۰۳ حسابرس مذکور، نسبت به صورت‌های مالی تلفیقی و جداگانه "بانک"، اظهار نظر "مشروط" ارائه شده است.

سایر اطلاعات

۷- مسئولیت سایر اطلاعات با هیأت‌مدیره "بانک" است. سایر اطلاعات شامل گزارش تفسیری مدیریت است. اظهار نظر این مؤسسه نسبت به صورت‌های مالی، به سایر اطلاعات تسری ندارد و لذا این مؤسسه نسبت به آن هیچ نوع اطمینانی ارائه نمی‌کند.

مسئولیت این مؤسسه، مطالعه سایر اطلاعات به منظور تشخیص مغایرت‌های بااهمیت بین سایر اطلاعات و صورت‌های مالی یا شناخت کسب شده توسط حسابرس در جریان حسابرسی، و یا مواردی است که به نظر می‌رسد تحریفی با اهمیت در سایر اطلاعات وجود دارد، در صورتی که این مؤسسه، بر اساس کار انجام شده، به این نتیجه برسد که تحریفی بااهمیت در سایر اطلاعات وجود دارد، باید آن را گزارش کند. در این خصوص، می‌بایست "سایر اطلاعات" از بابت موارد مندرج در بند ۲ این گزارش تعدیل گردد.

مسئولیت‌های هیأت‌مدیره در قبال صورت‌های مالی

۸- مسئولیت تهیه و ارائه منصفانه صورت‌های مالی تلفیقی و جداگانه "بانک" طبق استانداردهای حسابداری و همچنین طراحی، اعمال و حفظ کنترل‌های داخلی لازم برای تهیه صورت‌های مالی عاری از تحریف با اهمیت ناشی از تقلب یا اشتباه، بر عهده هیأت‌مدیره است.

در تهیه صورت‌های مالی تلفیقی و جداگانه "بانک"، هیأت‌مدیره مسئول ارزیابی توانایی "بانک" به ادامه فعالیت و حسب ضرورت، افشای موضوعات مرتبط با ادامه فعالیت و مناسب بودن بکارگیری مبنای حسابداری تداوم فعالیت است، مگر اینکه قصد انحلال "بانک" یا توقف عملیات آن وجود داشته باشد، یا هیچ راهکار واقع بینانه دیگری به جز موارد مذکور وجود نداشته باشد.

مسئولیت‌های حسابرس و بازرسی قانونی در حسابرسی صورت‌های مالی

۹- اهداف حسابرس شامل کسب اطمینان معقول از اینکه صورت‌های مالی تلفیقی و جداگانه "بانک"، عاری از تحریف بااهمیت ناشی از تقلب یا اشتباه است، و صدور گزارش حسابرس شامل اظهار نظر وی می‌شود.

اطمینان معقول، سطح بالایی از اطمینان است، اما حتی با انجام حسابرسی طبق استانداردهای حسابرسی ممکن است همه تحریف‌های بااهمیت، در صورت وجود، کشف نشود. تحریف‌ها که ناشی از تقلب یا اشتباه می‌باشند، زمانی بااهمیت تلقی می‌شوند که به‌طور منطقی انتظار رود، به تنهایی یا در مجموع، بتوانند بر تصمیمات اقتصادی استفاده‌کنندگان که بر مبنای صورت‌های مالی تلفیقی و جداگانه "بانک" اتخاذ می‌شود، اثر بگذارند.

در چارچوب انجام حسابرسی طبق استانداردهای حسابرسی، بکارگیری قضاوت حرفه‌ای و حفظ نگرش تردید حرفه‌ای در سراسر کار حسابرسی ضروری است، همچنین:

❖ خطرهای تحریف بااهمیت صورت‌های مالی تلفیقی و جداگانه "بانک" ناشی از تقلب یا اشتباه مشخص و ارزیابی می‌شود، روش‌های حسابرسی در برخورد با این خطرها طراحی و اجرا، و شواهد حسابرسی کافی و مناسب به عنوان مبنای اظهار نظر کسب می‌شود. از آنجا که تقلب می‌تواند همراه با تبانی، جعل، حذف عمدی، رایه نادرست اطلاعات، یا زیرپاگذاری کنترل‌های داخلی باشد، خطر عدم کشف تحریف بااهمیت ناشی از تقلب، بالاتر از خطر عدم کشف تحریف بااهمیت ناشی از اشتباه است.

❖ از کنترل‌های داخلی مرتبط با حسابرسی به منظور طراحی روش‌های حسابرسی مناسب شرایط موجود، و نه به قصد بازرسی و بازرسی (اصولاً رایج نمی‌باشد) اظهار نظر نسبت به اثربخشی کنترل‌های داخلی گروه و "بانک"، شناخت کافی کسب می‌شود.

گزارش حسابرس مستقل و بازرسی قانونی (ادامه)

بانک خاورمیانه (شرکت سهامی عام)

❖ مناسب بودن رویه‌های حسابداری استفاده شده و معقول بودن برآوردهای حسابداری و موارد افشای مرتبط ارزیابی می‌شود.

❖ بر مبنای شواهد حسابرسی کسب شده، در مورد مناسب بودن بکارگیری مبنای حسابداری تداوم فعالیت و وجود یا نبود ابهامی بااهمیت در ارتباط با رویدادها یا شرایطی که می‌تواند تردیدی عمده نسبت به توانایی گروه و "بانک" به ادامه فعالیت ایجاد کند، نتیجه‌گیری می‌شود. اگر چنین نتیجه‌گیری شود که ابهامی بااهمیت وجود دارد باید در گزارش حسابرس به اطلاعات افشا شده مرتبط با این موضوع در صورت‌های مالی تلفیقی و جداگانه "بانک" اشاره شود. با، اگر اطلاعات افشا شده کافی نبود، اظهارنظر حسابرس تعدیل می‌گردد. نتیجه‌گیری‌ها مبتنی بر شواهد حسابرسی کسب شده تا تاریخ گزارش حسابرس است. با این حال، رویدادها یا شرایط آتی ممکن است سبب شود گروه یا "بانک"، از ادامه فعالیت بازماند.

❖ کلیت ارایه، ساختار و محتوای صورت‌های مالی تلفیقی و جداگانه، شامل موارد افشا، و اینکه آیا معاملات و رویدادهای مبنای تهیه صورت‌های مالی تلفیقی و جداگانه، به گونه‌ای در صورت‌های مالی منعکس شده‌اند که ارایه منصفانه حاصل شده باشد، ارزیابی می‌گردد.

شواهد حسابرسی کافی و مناسب در مورد اطلاعات مالی شرکت‌های گروه یا فعالیت‌های تجاری درون گروه به منظور اظهارنظر مناسب نسبت به صورت‌های مالی تلفیقی و جداگانه "بانک" کسب می‌گردد. حسابرس مسئول هدایت، سرپرستی و عملکرد حسابرسی گروه است. مسئولیت اظهارنظر حسابرس، تنها متوجه حسابرس است.

افزون بر این، زمانبندی اجرا و دامنه برنامه‌ریزی شده کار حسابرسی، شامل ضعف‌های بااهمیت کنترل‌های داخلی که در جریان حسابرسی مشخص شده است، به ارکان راهبری اطلاع رسانی می‌شود.

به علاوه، یادداشتی مبنی بر رعایت الزامات اخلاقی مربوط به استقلال به ارکان راهبری ارائه می‌شود، و همه روابط و سایر موضوعاتی که می‌توان انتظار معقولی داشت بر استقلال اثرگذار باشد، در موارد مقتضی، تدابیر ایمن‌ساز مربوط به اطلاع آن‌ها می‌رسد.

از بین موضوعات اطلاع‌رسانی شده به ارکان راهبری، آن دسته از مسائلی که در حسابرسی صورت‌های مالی دوره جاری دارای بیشترین اهمیت بوده‌اند و بنابراین مسائل عمده حسابرسی به شمار می‌روند مشخص می‌شود. این مسائل در گزارش حسابرس توصیف می‌شوند، مگر اینکه طبق قوانین یا مقررات افشای آن منع شده باشد یا، هنگامی که در شرایط بسیار نادر، حسابرس به این نتیجه برسد که مسائل مذکور نباید در گزارش حسابرس اطلاع‌رسانی شود زیرا به‌طور معقول انتظار می‌رود پیامدهای نامطلوب اطلاع‌رسانی بیش از منافع عمومی حاصل از آن باشد.

همچنین این مؤسسه به عنوان بازرسی قانونی مسئولیت دارد موارد عدم رعایت الزامات قانونی مقرر در اصلاحیه قانون تجارت و مفاد اساسنامه "بانک" و نیز سایر موارد لازم را به مجمع عمومی عادی صاحبان سهام گزارش کند.

گزارش در مورد سایر الزامات قانونی و مقرراتی بانک خاورمیانه (شرکت سهامی عام)

سایر وظایف بازرسی قانونی

۱۰- موارد عدم رعایت الزامات مقرر در اصلاحیه قانون تجارت و اساسنامه "بانک" به شرح زیر می‌باشد:

۱-۱- مفاد تبصره ماده ۵۸ و مواد ۱۳۰ و ۱۳۲ اساسنامه، موضوع به ترتیب "مجمع عمومی می‌بایست علاوه بر انتخاب اعضای اصلی هیأت‌مدیره، نسبت به انتخاب دو نفر دیگر به عنوان اعضای علی‌البدل هیأت‌مدیره اقدام نمایند" ("بانک" دارای یک عضو علی‌البدل می‌باشد) و "رعایت ضوابط و مقررات ناظر وضع شده توسط بانک مرکزی".

۱-۲- پی‌گیری‌های "بانک" در جهت انجام تکالیف مقرر در مجمع عمومی عادی سالانه مورخ ۲۸ تیر ۱۴۰۳ صاحبان سهام.

در ارتباط با موارد گفته شده در بندهای ۲ و ۱۳ این گزارش به نتیجه نهایی نرسیده است.

۱۱- معاملات مندرج در یادداشت توضیحی ۵۶، به عنوان کلیه معاملات مشمول ماده ۱۲۹ اصلاحیه قانون تجارت که طی سال مورد گزارش انجام شده و توسط هیأت مدیره به اطلاع این مؤسسه رسیده، مورد بررسی قرار گرفته است. معاملات مذکور با رعایت تشریفات مقرر در ماده قانونی یاد شده در خصوص کسب مجوز از هیأت مدیره و عدم شرکت مدیر ذینفع در رأی گیری صورت پذیرفته است. نظر این مؤسسه به شواهدی حاکی از اینکه معاملات مزبور با شرایط مناسب تجاری و در روال عادی عملیات "بانک" انجام نگرفته باشد، جلب نگردیده است.

۱۲- گزارش هیأت مدیره درباره فعالیت و وضع عمومی "بانک"، موضوع ماده ۲۳۲ اصلاحیه قانون تجارت که به منظور تقدیم به مجمع عمومی عادی صاحبان سهام تنظیم گردیده، مورد بررسی این مؤسسه قرار گرفته است. با توجه به رسیدگی های انجام شده، نظر این مؤسسه به مورد با اهمیتی که حاکی از مغایرت اطلاعات مندرج در گزارش مذکور با اسناد و مدارک ارایه شده از جانب هیأت مدیره باشد، جلب نشده است.

سایر مسئولیت های قانونی و مقرراتی حسابرس

۱۳- در رابطه با ضوابط و مقررات وضع شده توسط سازمان بورس و اوراق بهادار، مفاد بند ۲-۱۰ و تبصره ۵ ماده ۷، دستورالعمل اجرایی افشای اطلاعات شرکت های ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار، موضوع "حسابرسی صورت های مالی میان دوره ای شرکت های فرعی (یک مورد) و افشای به موقع صورت های مالی حسابرسی شده شرکت های فرعی" و مفاد تبصره های ۱، ۲ و ۶ ماده ۱۴، دستورالعمل حاکمیت شرکتی ثبت شده در سازمان بورس و اوراق بهادار، موضوع به ترتیب، "تعداد اعضای کمیته ها باید ۳ یا ۵ نفر باشد (کمیته حسابرسی ۴ نفر)"، "اکثریت اعضای کمیته ها باید عضو مستقل خارج از هیأت مدیره باشند (کمیته ریسک و تطبیق)" و "هیچ شخصی نمی تواند به طور همزمان در بیش از ۳ کمیته از شرکت های ثبت شده نزد سازمان یا نهادهای مالی، عضویت داشته باشد. (احدی از اعضای کمیته ریسک)"، رعایت نگردیده است.

۱۴- کنترل های داخلی حاکم بر گزارشگری مالی شرکت به تاریخ ۳۰ اسفند ۱۴۰۳ طبق الزامات سازمان بورس و اوراق بهادار بررسی شده است. بر اساس بررسی انجام شده و با توجه به محدودیت های ذاتی کنترل های داخلی، نظر این مؤسسه (به استثنای موضوع مفاد ماده ۱۰ دستورالعمل کنترل های داخلی مصوب سازمان بورس و اوراق بهادار: "تعداد اعضای کمیته حسابرسی می بایست مطابق با الزامات سازمان بورس باشد")، به مورد با اهمیتی که حاکی از وجود نقاط ضعف کنترل های داخلی حاکم بر گزارشگری مالی، طبق چارچوب فصل دوم دستورالعمل مزبور باشد، برخورد نکرده است.

۱۵- در رعایت مفاد ماده ۴۱ دستورالعمل حاکمیت شرکتی، پرداخت های "بانک" از بابت کمک های عام المنفعه و مسئولیت های اجتماعی که در گزارش های "فعالیت هیأت مدیره" و "تفسیری مدیریت" افشا گردیده، مورد بررسی این مؤسسه قرار گرفته است. در این خصوص، نظر این مؤسسه، به نکته قابل ذکری، جلب نشده است.

۱۶- در رعایت مفاد ماده ۱۷ دستورالعمل انضباطی ناشران پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مبنی بر "پیش بینی میزان سود تقسیمی" و همچنین مفاد ماده ۱۸ این دستورالعمل و نیز الزامات مفاد مواد ۹۰ و ۲۴۰ اصلاحیه قانون تجارت، توجه مجمع عمومی عادی صاحبان سهام را به مندرجات یادداشت توضیحی ۳۸، در خصوص "اعمال نرخ صفر مالیاتی از بابت آن بخش از سود سال ۱۴۰۳ به مبلغ ۴۵،۰۰۰ میلیارد ریال که جهت افزایش سرمایه در سال ۱۴۰۴، مورد استفاده قرار خواهد گرفت"، جلب می نماید.

۱۷- در رابطه با فرآیند محاسبه حق عضویت "صندوق ضمانت سپرده ها"، این مؤسسه به موردی حاکی از عدم رعایت مفاد "آیین نامه میزان و نحوه دریافت حق عضویت در صندوق ضمانت سپرده ها" و "راهنمای نحوه محاسبه و پرداخت حق عضویت سالانه سال ۱۴۰۳ مؤسسات اعتباری"، برخورد نکرده است.

شایان ذکر آنکه، گزارش جداگانه ای موضوع مفاد ماده ۲۱ آیین نامه مورد اشاره، به "صندوق" نامبرده ارسال می گردد. ما با داران می ۱۱

گزارش حسابرس مستقل و بازرسی قانونی (ادامه)

بانک خاورمیانه (شرکت سهامی عام)

۱۸- موارد عدم رعایت دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در سال مالی مورد گزارش، طی نامه‌ی جداگانه‌ای، به بانک مرکزی اعلام می‌گردد.

۱۹- در اجرای مفاد ماده ۴ رویه اجرایی حسابرسان در ارزیابی اجرای مقررات مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم در شرکت‌های تجاری و مؤسسات غیر تجاری، موضوع ماده ۴۶ آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۴ الحاقی قانون مبارزه با پولشویی، رعایت مفاد قانون و مقررات مذکور در چارچوب چک‌لیست‌های ابلاغی مرجع ذی‌ربط و استانداردهای حسابرسی، توسط این مؤسسه مورد ارزیابی قرار گرفته که موارد عدم رعایت مشاهده نگردید.

حسابرس مستقل و بازرسی قانونی

مؤسسه حسابرسی دش و همکاران (حسابداران رسمی)

تاریخ: ۱۱ تیر ۱۴۰۴

سید حسین عرب زاده

علی اسلامی گنزق

شماره عضویت: ۸۰۰۵۲۸

شماره عضویت: ۹۰۱۷۹۰

